

Маріупольський
університет

ПРОГРАМА

**вступних випробувань до
аспірантури на 2026 рік**

зі спеціальності С2 Політологія

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ПОЛІТОЛОГІЇ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН**

**ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ІСПИТУ
ДО АСПІРАНТУРИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ С2 ПОЛІТОЛОГІЯ**

Затверджено:
на засіданні Вченої ради МДУ,
протокол № 11 від 17.04.2026 р.

Програма вступного іспиту до аспірантури зі спеціальності С2 Політологія. К. : МДУ, 2026.
13 с.

Укладачі: Балабанов К. В., д.політ.н., професор; Грідіна І. М., д.і.н., професор; Булик М. В., к.політ.н., доцент

Рецензенти:

Романцов В. М., доктор історичних наук, професор

Сабадаш Ю. С., доктор культурології, професор

Програма вступного фахового випробування до аспірантури зі спеціальності С2 Політологія розрахована на осіб, які вступають на базі ОКР Спеціаліст та ОС Магістр.

Програма містить:

- основні вимоги до співбесіди для осіб, які вступають до аспірантури з іншої галузі знань (спеціальності) ніж та, яка зазначена в їх дипломі магістра (спеціаліста) та критерії її оцінювання;
- основні питання та вимоги до екзамену з політології;
- вимоги до презентації дослідницької пропозиції;
- критерії оцінювання відповіді на екзамені;
- перелік рекомендованої літератури.

ЗМІСТ

1. ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ІСПИТУ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ С2 ПОЛІТОЛОГІЯ.....	4
2. ВИМОГИ ЩОДО ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРОПОЗИЦІЇ.....	7
3. ПРОГРАМА СПІВБЕСІДИ ДЛЯ ОСІБ, ЯКІ ВСТУПАЮТЬ ДО АСПРАНТУРИ З ІНШОЇ ГАЛУЗІ ЗНАНЬ, НІЖ ТА, ЯКА ЗАЗНАЧЕНА У ДИПЛОМІ ПРО ВИЩУ ОСВІТУ.....	10
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	12
ДОДАТКИ.....	14

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ІСПИТУ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ С2 ПОЛІТОЛОГІЯ

Пояснювальна записка

Вступ до аспірантури на спеціальність С2 Політологія у 2026 році відбуватиметься в очному форматі відповідно до розкладу. Для осіб, які вступають з іншої галузі знань (спеціальності) ніж та, яка зазначена в їхньому дипломі магістра (спеціаліста), вступники проходять додаткову співбесіду. Під час додаткової співбесіди вступникам ставиться від 3 до 5 питань зі списку запропонованих орієнтовних запитань. Оцінка «склав» ставиться за умови надання відповіді на понад 50% від поставлених запитань. Оцінка «не склав» ставиться за умови повної відсутності теоретичних знань з політології та сучасної політичної системи України.

Вступник, який отримав оцінку «не склав», до подальших вступних випробувань не допускається.

Під час вступного іспиту ставиться три запитання, кожне з яких оцінюється максимально в 50 балів, додаткові запитання також можливі.

В програму вступного іспиту як складова частина входить презентація дослідницької пропозиції, яка також оцінюється в 50 балів.

Час, що відводиться вступникам для підготовки до надання відповідей на екзаменаційні питання, складає 45 хвилин.

Перелік питань вступного іспиту

1. Генеза політичної думки. Політичні ідеї Старого Сходу, Греції та Риму.
2. Особливості розвитку політичної думки Середньовіччя та Просвітницько-раціоналістичного етапу.
3. Н. Макіавеллі про співвідношення моралі і політики, прихильності до влади з боку народу та його страху перед нею, законності та доцільності.
4. Особливості розвитку політичної думки кін. XIX – XX ст. Сучасні політичні концепції.
5. Розвиток політичної думки в Україні: основні етапи, їх характеристики. Сучасна політична наука в Україні.
6. Влада як одна із головних категорій політології. Сутність та основні концепції влади. Політична влада та її легітимність.
7. Інститут Президентства в Україні: динаміка функціональних повноважень.
8. Законодавча гілка влади в Україні: етапи оформлення, специфіка функціонування.
9. Виконавча гілка влади в Україні: специфіка функціонування.
10. Судова гілка влади і Прокуратура в Україні: роль в політичній системі.
11. Системний підхід в політиці. Теорії, структура, типологія та функції політичних систем.
12. Держава як основна ланка політичної системи. Концепції, ознаки та структура держави. Функції та форми держав в сучасному світі.
13. Сутність і типи політичних режимів.
14. Демократія як принцип політичної організації і життєвого устрою суспільства. Сучасні концепції демократії. Особливості демократичних транзитів.
15. Еволюція політичного режиму в сучасній Україні.
16. Поняття, сутність, функції та типи політичних партій.
17. Сутність та типи партійних систем. Порівняльна характеристика демократичних та антидемократичних партійних систем.
18. Партійна система сучасної України: динаміка її ролі в політичній системі української держави.
19. Політичний конфлікт як соціальний феномен. Типологія, динаміка розвитку та

- технології вирішення політичних конфліктів.
20. Сутність та типологія міжнародних конфліктів. Шляхи та форми мирного врегулювання міжнародних конфліктів.
  21. Поняття, сутність і структура політичної культури.
  22. Типи політичної культури. Тоталітарно-авторитарна та ліберально- демократична моделі політичної культури.
  23. Особистість як первинний суб'єкт і об'єкт політики. Основні парадигми взаємовідносин держави та індивіда. Політична соціалізація особистості.
  24. Моделі політичної поведінки, їх типи, рівні і передумови. Роль депривації у виборі моделей поведінки громадянами України.
  25. Основні концепції елітизму. Сутність і функції політичної еліти. Типології політичних еліт.
  26. Сутність, концепції, функції та типи політичного лідерства.
  27. Особливості формування та характерні риси політичної еліти та політичного лідерства в сучасній Україні.
  28. Громадянське суспільство: концепції, сутність, структура. Проблеми розвитку громадянського суспільства в сучасній Україні.
  29. Сутність та категорії етнополітології. Сучасна етнополітика в Україні
  30. Основні форми і види націоналізму. Різниця між націоналізмом та нацизмом.
  31. Сутність, причини та шляхи вирішення етноконфліктів сучасності.
  32. Українська діаспора: характерні риси, особливості утворення і розвитку.
  33. Світова політична система сучасності: основні політичні актори та осередки конфліктів.
  34. Глобалізація як провідна тенденція світових зрушень.
  35. Сутність і типи політичного процесу. Концепції політичної модернізації.
  36. Виборчі системи світу. Виборча система сучасної України.
  37. Політичні комунікації та технології.
  38. ЗМІ і політика. Форми впливу і засоби маніпулювання масовою свідомістю за допомогою ЗМІ.
  39. Політичні ідеології світу.
  40. Гендерний аспект політики.
  41. Охарактеризуйте сутність підходу П. Бурдьє до аналізу поля політики.
  42. Визначте особливості оцінки Ю. Габермасом стану і перспектив публічної сфери.
  43. Розкрийте зміст і основні риси поліархії за Р. Далем.
  44. З'ясуйте сутність терміну «громадянська культура» Г. Алмонда і С. Верби.
  45. Викладіть логіку концептуалізації політичної системи Д. Істона, К. Дойча, Г. Алмонда.
  46. Окресліть параметри ціннісного зсуву за Р. Інглхартом.
  47. Поясніть сутність та перспективи процесу демократизації згідно з С. Хантінгтоном і Л. Даймондом.
  48. З'ясуйте зміст постінтернаціональної політики за Дж. Розенау, А. Джилпіном, Д. Гелдом.
  49. Розкрийте сутність світ-системної концепції І. Валлерстайна.
  50. Проаналізуйте логіку зіткнення цивілізацій С. Хантінгтона.
  51. Охарактеризуйте підстави творення демократії за Р. Патнемом.
  52. Визначіть напрямки теоретизації політичних інститутів у рамках «нового інституціоналізму» (Д. Норт, У. Райкер, Дж. Марч та ін.)
  53. Порівняйте погляди М. Вебера та Ю. Габермаса щодо політичної діяльності.
  54. Окресліть специфіку концептуалізації ідеології К. Марксом, К. Мангеймом, К. Гірцом Е. ван Дейком.
  55. Проаналізуйте сутність некорпоративістського напрямку в політології (Ф. Шміттер, Г. Лембрух).
  56. З'ясуйте зміст і складові категорії «соціальний капітал» за Ф. Фукуямою і Р. Патнемом.

57. Охарактеризуйте постмодерністські впливи (Ж.-Ф. Ліотар, Ж. Бодрійяр, Ф. Джемесон) на політичну науку.
58. Викладіть сутність феміністського виклику щодо політології та політики.
59. Визначте підстави впровадження концептів «агент» і «агентність» в сучасній політичній науці.
60. Поясніть, як впливає менталітет громадян на політичне життя суспільства?

Критерії оцінювання відповідей

Знання та вміння, продемонстровані вступниками до аспірантури на вступних випробуваннях зі спеціальності, оцінюватимуться за 200-бальною шкалою.

Максимальна кількість балів, яку можна набрати під час відповідей на питання білетів вступного іспиту зі спеціальності, – 150 (повнота відповіді на кожне питання оцінюється у 1 – 50 балів); презентація дослідницької пропозиції оцінюється у 1 – 50 балів.

Вступники, які під час вступних випробувань зі спеціальності наберуть менш як 120 балів, позбавлятимуться права участі в конкурсі.

Бали за окремими складовими вступного іспиту розподіляються наступним чином:

Екзаменаційні питання			Презентація дослідницької пропозиції	Сума
<i>Питання №1</i>	<i>Питання №2</i>	<i>Питання №3</i>		
50 балів	50 балів	50 балів	50 балів	200 балів

Оцінювання відповіді на поставлені запитання відбувається за наступними критеріями:

- 50-40 балів**   теоретичне питання розкрито в повному обсязі, відповідь на питання викладено в логічній послідовності, зроблено правильні висновки;
- 39-30 балів**   теоретичне питання розкрито майже в повному обсязі, але матеріал викладено в недостатній логічній послідовності або зроблені неправильні висновки;
- 29-20 балів**   значна частина теоретичного питання не була висвітлена;
- 19-0 балів**   більша частина питання не була висвітлена або питання повністю не розкрито.

2. ВИМОГИ ЩОДО ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРОПОЗИЦІЇ

Презентація дослідницької пропозиції є складовим елементом вступного іспиту зі спеціальності. Дослідницька пропозиція – це авторський науковий текст обсягом до 10 сторінок, підготовлений вступником до аспірантури, в якому обґрунтовується тематика майбутнього дисертаційного дослідження.

Дослідницька пропозиція готується вступником до аспірантури самостійно та подається у електронному вигляді на кафедру політології та міжнародних відносин на електронну адресу irfp@mu.edu.ua до уваги предметної комісії історичного факультету не пізніше аніж за три робочі дні до проведення вступного іспиту зі спеціальності. За бажанням вступника, додатком може подаватися також рецензія на дослідницьку пропозицію від передбачуваного наукового керівника.

Технічні параметри тексту дослідницької пропозиції:

- шрифт: Times New Roman
- розмір шрифту: 14
- міжрядковий інтервал: 1,5
- поля: 2 см
- нумерація сторінок має починатися з другої сторінки
- оформлення Титульного листка – згідно з Додатком 1

Структура дослідницької пропозиції

1. Формулювання наукової проблеми:

чітко зазначити тему майбутньої дисертації та подати очікувані результати у вигляді анотації до теми.

2. Актуальність обраної теми:

аргументувати актуальність розробки теми для розвитку сучасної історичної науки, гуманітарної сфери або суспільства в цілому.

3. Стан розробки у вітчизняній і зарубіжній науці, виділення невирішених аспектів обраної теми:

подати коротку характеристику найважливіших праць, які зачіпають обрану тему; визначити існуючі прогалини, недосліджені раніше аспекти, які можуть бути заповнені дисертацією.

4. Джерельна база дослідження:

подати коротку характеристику джерел (архівних, бібліотечних та музейних фондів, статистичних даних тощо), на які спиратиметься майбутнє дослідження.

5. Мета та завдання передбачуваного дослідження.

6. Об'єкт і предмет дослідження.

7. Формулювання й аргументація наукової новизни.

8. Методологія та науковий інструментарій передбачуваного дослідження:

надати вичерпний перелік і показати розуміння методів наукового пізнання, які будуть використані в ході дослідження та написання дисертації.

9. Можливі сфери практичного застосування передбачуваних результатів дослідження:

Зазначити можливість практичного застосування передбачуваних результатів дослідження, зокрема закладами освіти, науковими установами, органами державної влади тощо.

10. Список найважливіших джерел та літератури, що будуть використані під час проведення дослідження.

Джерела:

1. ...
2. ...
3. ...

Література: Не менше 15 позицій

Презентація дослідницької пропозиції оцінюється за шкалою від 0 до 50 балів за наступними критеріями:

Критерії оцінювання дослідницької пропозиції на вступному іспиті зі спеціальності

БАЛИ	КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
40-50	Вступник обґрунтував актуальність обраної теми; продемонстрував прогалини в сучасній науці, які можуть бути заповнені майбутнім дисертаційним дослідженням та публікаціями; чітко сформулював мету, завдання, об'єкт та предмет майбутнього дослідження; орієнтується в наукових методах, яких потребуватиме здійснення наукового дослідження з обраної теми; продемонстрував можливість практичного застосування передбачуваних результатів дослідження; показав володіння сучасною історіографією та джерельною базою з теми дослідження.
30-39	Вступник обґрунтував актуальність обраної теми; водночас недостатньо продемонстрував прогалини в сучасній науці, які можуть бути заповнені передбачуваними дисертаційним дослідженням та публікаціями; недостатньо чітко сформулював або мету, або завдання, або об'єкт та предмет майбутнього дослідження; орієнтується в наукових методах, яких потребуватиме здійснення наукового дослідження обраної теми; продемонстрував можливість практичного застосування передбачуваних результатів дослідження; показав володіння сучасною історіографією та джерельною базою з теми дослідження.
20-29	Вступник обґрунтував актуальність обраної теми; водночас недостатньо продемонстрував прогалини в сучасній науці, які можуть бути заповнені передбачуваними дисертаційним дослідженням та публікаціями; недостатньо чітко сформулював або мету, або завдання, або об'єкт та предмет майбутнього дослідження; орієнтується в наукових методах, яких потребуватиме здійснення наукового дослідження обраної теми; слабо продемонстрував можливість практичного застосування передбачуваних результатів дослідження; показав поверхове володіння сучасною історіографією та джерельною базою з теми дослідження.
10-19	Вступник обґрунтував актуальність обраної теми; водночас недостатньо продемонстрував прогалини в сучасній науці, які можуть бути заповнені передбачуваними дисертаційним дослідженням та публікаціями; недостатньо чітко сформулював мету, завдання, об'єкт та предмет майбутнього дослідження; слабо орієнтується в наукових методах, яких потребуватиме здійснення наукового дослідження обраної теми; не продемонстрував можливість практичного застосування передбачуваних результатів дослідження; показав поверхове володіння сучасною історіографією та джерельною базою з теми дослідження.
0-9	Вступник не надав достатньої аргументації для обґрунтування актуальності обраної теми; не виділив прогалини в сучасній науці, які можуть бути заповнені передбачуваними дисертаційним дослідженням та публікаціями; недостатньо чітко сформулював мету, завдання, об'єкт та предмет майбутнього дослідження; слабо орієнтується в наукових методах, яких потребуватиме здійснення наукового дослідження обраної теми; не продемонстрував можливість практичного застосування передбачуваних результатів дослідження; не володіє сучасною історіографією та джерельною базою з теми дослідження.

3. ПРОГРАМА СПІВБЕСІДИ ДЛЯ ОСІБ, ЯКІ ВСТУПАЮТЬ ДО АСПІРАНТУРИ З ІНШОЇ ГАЛУЗІ ЗНАНЬ, НІЖ ТА, ЯКА ЗАЗНАЧЕНА У ДИПЛОМІ ПРО ВИЩУ ОСВІТУ

Пояснювальна записка

Особам, які вступають до аспірантури з іншої галузі знань (спеціальності) ніж та, яка зазначена в їх дипломі магістра (спеціаліста), призначається додаткове вступне випробування у формі співбесіди в очному форматі відповідно до розкладу.

Додаткова співбесіда проводиться перед вступним іспитом зі спеціальності для виявлення рівня обізнаності вступника зі змістом спеціальності С2 Політологія.

Перелік питань співбесіди

1. Форма державного правління та державного устрою в Україні.
2. Державна символіка України та основні державні свята.
3. Функції Президента, Верховної Ради, Кабінету Міністрів України.
4. Історико-географічне районування України.
5. Держави сусіди України.
6. Проблеми територіальної цілісності України.
7. Членство України в міжнародних організаціях.
8. Географічне районування політичної карти світу.
9. Зміни на політичній карті світу після 1991 р.
10. Різновиди країн за державним устроєм.
11. Різновиди країн світу за державним управлінням.
12. Європейська та євроатлантична інтеграція України.
13. Політика як суспільне явище. Функції політики у суспільстві.
14. Актуальні напрями політичної науки в сучасній Україні.
15. Професійна діяльність політолога.
16. Політична влада та її легітимність.
17. Сутність та складові політичної системи.
18. Ознаки та функції політичних партій.
19. Політична культура, її функції в суспільстві.
20. Сутність громадянського суспільства, умови його функціонування.
21. Політичні еліти та лідерство.
22. Політичні режими.
23. Політична еліта України.
24. Сучасна партійна система України.
25. Сучасна українська виборча система.
26. Міжнародні відносини та міжнародна політика.
27. Поняття «національні інтереси».
28. Міжнародний тероризм.
29. Визначення політичного конфлікту.
30. Сучасні світові ідеології.

Критерії оцінювання відповідей

Оцінювання додаткового вступного випробування у формі співбесіди для осіб, які вступають до аспірантури з іншої галузі знань (спеціальності), ніж та, яка зазначена в їх дипломі магістра (спеціаліста), відбувається за двобальною шкалою: «склав» або «не склав».

Оцінка «склав» виставляється у наступних випадках:

- повна, вірна та ґрунтовна відповідь на запитання, теоретично правильний і логічно обґрунтований виклад матеріалу, при якому вступник повно і глибоко використав відомі йому фактичні знання, виявив здібність аналізувати економічні явища та процеси, робити висновки і узагальнення з чітким їх формуванням;

- правильна і обґрунтована відповідь, з якої видно, що абітурієнт розуміє теоретичний матеріал, його повноту, глибину, системність, але допускає при цьому деякі несуттєві неточності;

- правильна, проте не обґрунтована відповідь, з якої видно, що абітурієнт розуміє теоретичний матеріал, його повноту, глибину, системність, але допускає суттєві неточності;

- неповна відповідь на запитання або така, що не містить аналізу фактичного матеріалу, необхідних узагальнень і висновків, і свідчить про те, що знання абітурієнта мають дещо розрізнений, фрагментарний характер.

Оцінка «не склав» виставляється за неправильну відповідь, яка не відповідає змісту програмного матеріалу і свідчить про нерозуміння вступником його основних положень.

У тому випадку, коли за додаткове вступне випробування вступник отримав оцінку «не склав», він не допускається до наступних вступних іспитів зі спеціальності та іноземної мови і позбавляється права брати участь у конкурсному відборі.

4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Аристотель. Політика / Пер. з давньогр. та передм. О. Кислюка. К.: Основи, 2000. 239 с. URL: <http://litopys.org.ua/aristotle/arist.htm>
2. Бжезінський З. Велика шахівниця. К.: Фабула, 2019. 288 с. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Bzhezinski_Zbigniev/Velyka_shakhivnytsia/
3. Воронянський О., Кулішенко Т., Скубій І. Політологія : підручник. Харків, ХНТУСГ імені Петра Василенка, 2017. 180 с. URL: <http://kk.nau.edu.ua/article/1456>
4. Герасимчук Т., Киридон А., Троян С. Загальна теорія політики : навчальний посібник. К.: Видавничий дім «Кондор», 2017. 226 с. URL: https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/31677/1/10_%D0%A2%D1%80%D0%BE%D1%8F%D0%BD_%D0%A2%D0%B5%D0%BE%D1%80%D1%8F_%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B8.pdf
5. Гольцов А. Геополітика та політична географія [Текст] : підручник. К.: Центр учб. л-ри, 2012. 416 с.
6. Демократія : Антологія / [Упоряд. О. Проценко, В. Лісовий]. К.: Смолоскип, 2005. 1108 с.
7. Дністрянський М. Геополітика : навчальний посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Dnistrianskyi_yroSlav/Heopolityka/
8. Історія політичної думки України: підручник / за заг. ред. Н. Хоми; [І. Вдовичин, І. Вільчинська, Є. Перегуда та ін.]. Львів: Новий Світ-2000, 2017. 632 с.
9. Історія політичної думки: підручник: у 2-х т. / за заг. ред. Н. Хоми ; [Т. Андрущенко, О. Бабкіна, І. Вільчинська та ін.]; 2-е вид., перероб. і доп. Львів : «Новий Світ–2000», 2017. Т. 1. : Від зародження до початку ХХ ст. 404 с.
10. Кирилюк Ф. Новітня політологія : [навч. посібник]. К.: Центр учбової літератури, 2009. 564 с.
11. Консерватизм : Антологія / [Упоряд. О. Проценко, В. Лісовий]. К.: Смолоскип, 2002. 598 с.
12. Лібералізм : Антологія / [Упоряд. О. Проценко, В. Лісовий]. К.: Смолоскип, 2002. 1126 с.
13. Лісовський П. Міжнародні відносини : ментальність, геополітика, глобалізація: Навч. посіб. К.: Кондор-Видавництво, 2017. 156 с.
14. Мак'явеллі Н. Державець. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Machiavelli_Niccolo/Derzhavets/
15. Націоналізм : Антологія / [Упоряд. О. Проценко, В. Лісовий]. К.: Смолоскип, 2000. 872 с.
16. Обушний М., Примуш М., Шведа Ю. Партологія : [навч. посібник]. К.: Арістей, 2006. 432 с. URL: <http://www.philosophy.univ.kiev.ua/uploads/editor/Files/Kafedry/Politology/%D0%9E%D0%B1%D1%83%D1%88%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%9C.%D0%86.%20%D0%9F%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F.pdf>
17. Платон. Держава ; [пер. з давньогрец. Д. Коваля]. К.: Основи, 2005. 356 с. URL: <http://litopys.org.ua/plato/plat.htm>
18. Політична думка ХХ – початку ХХІ століть: методологічний і доктринальний підходи : підручник : у 2-х т. / за заг. ред. Н. Хоми ; [Т. Андрущенко, О. Бабкіна, В. Горбатенко та ін.]. Львів : «Новий Світ-2000», 2016. Т. 1. 516 с.
19. Політична думка ХХ – початку ХХІ століть: методологічний і доктринальний підходи : підручник : у 2-х т. / за заг. ред. Н. Хоми : Т. Андрущенко, О. Бабкіна, В. Горбатенко та ін. Львів : «Новий Світ-2000», 2017. Т. 2. 535 с.

20. Кіянка І. Політична конфліктологія [Текст] : навч. посібник. Львів: Новий світ-2000, 2018. 96 с.
21. Політична лексика сучасного українського політика і громадянина: енциклопедичний словник-довідник / Укладач В. Піча; наук. ред. Л. Климанської, Я. Турчин, Н. Хоми . Львів : «Магнолія 2006», 2017. 438 с.
22. Політологія : підручник / [М. Требін та ін.] за ред. проф. М. Требіна; Нац. Юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2018. 460 с.
23. Політичні партії: теорія та функціональні практики: [Навчальний посібник] / Новакова О., Агафонова Г., Моїсеєва А., Струнін П. Луганськ : Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2014. 300 с.
24. Політологічний енциклопедичний словник : навчальний посібник / за ред. М. Головатого та О. Антонока. К. : МАУП, 2005. 792 с. URL: https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/kv_08.pdf
25. Політологічний енциклопедичний словник / [за ред. Шемшученка Ю.]. К. : Генеза, 2004. 736 с.
26. Політологія : [Навчальний посібник] / Щедрова Г. П., Агафонова Г., Барановський Ф., Карчевська О., Мазур О., Михайловська О., Новакова О., Пашина Н., Пробийголова Н. Луганськ : Вид-во «Ноулідж», 2012. 372 с.
27. Примуш М. Політичні партії: історія та теорія. К. : Професіонал, 2008. 416 с.
28. Рудич Ф. Політологія : [підручник]. К. : Либідь, 2006. 480 с.
29. Ярош Б. Загальна теорія політики : [Навч. посіб. для студ. спец. «Політологія» вищ. навч. закладів]. Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2005. 240 с.

Інформаційні ресурси

1. Сайт Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Сайт Національної Парламентської бібліотеки України. URL: <http://www.nplu.kiev.ua>
3. Сайт Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. URL: <http://www.ipiend.gov.ua>
4. Сайт Українського незалежного центру політичних досліджень. URL: <http://www.ucipr.org.ua/ua>
5. Сайт Українського центру політичного менеджменту. URL: <http://www.politik.org.ua>
6. Вісник МДУ. Серія: Історія. Політологія. URL: <https://visnyk-politologia.mdu.in.ua/>
7. Сайт журналу «Віче». URL: <http://www.viche.info>
8. Сайт альманаху «Грані». URL: <https://grani.org.ua/index.php/journal>
9. Сайт наукового вісника «Гілея». URL: <http://gileya.org/>

ДОДАТКИ

Додаток 1

Зразок оформлення титульної сторінки дослідницької пропозиції

**МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІСТОРИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

ДОСЛІДНИЦЬКА ПРОПОЗИЦІЯ

ТЕМА:

Вступника до аспірантури МДУ

(ПІБ повністю вступника)

Рівень вищої освіти: третій

Галузь знань: С Соціальні науки,
журналістика та інформація

Спеціальність: С2 Політологія

Освітньо-наукова програма:
«Політологія»

Передбачуваний науковий керівник:
*ПІБ передбачуваного наукового
керівника, науковий ступінь, вчене
звання*
(не обов'язково)